

Verslag reacties consultatie ACME verplichten

Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	Bureau Forum Standaardisatie
Datum:	12 mei 2025
Versie:	1.0
Bijlage:	n.v.t.

1. Inleiding

Dit verslag bevat de openbare reacties uit de openbare consultatie ACME verplichten van het Forum Standaardisatie van 19 februari 2025 tot en met 19 maart 2025 op internetconsultatie.nl.

De consultatie is onderdeel van de toetsing van het Forum Standaardisatie of ACME geschikt is om te verplichten ('Pas toe of leg uit') aan de overheid.

In deze openbare consultatie kon men reageren op het advies van de experts die betrokken waren bij het expertonderzoek voor deze toetsing. Dit [expertadvies](#) maakte deel uit van de openbare consultatie.

In de openbare consultatie zijn vier reacties ontvangen, allen anoniem. Van de respondent uit Den Haag van de ingediende reactie van 26 februari is toestemming verkregen om de naam van de organisatie te noemen. Van de respondent uit Utrecht van de ingediende reactie van 12 maart is toestemming verkregen om de naam van de respondent en de organisatie te noemen.

Per e-mail zijn twee reacties aangekomen naar aanleiding van de internetconsultatie en na sluiting van de internetconsultatie. Bureau Forum Standaardisatie heeft geoordeeld dat deze reacties als reacties uit de consultatie in het verslag worden opgenomen.

In het volgende hoofdstuk zijn de antwoorden van de respondenten een-op-een en ongewijzigd overgenomen van de [Pagina reacties](#) van de consultatie en uit de ingezonden mails.

2. Reacties uit de openbare consultatie

2.1. Reactie van Anoniem

Austerlitz

Datum: 20 februari 2025

2.1.1. Vraag 1

Geef hier indien gewenst uw reactie op het advies van de experts om ACME te verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit') via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

"Niet doen. Jullie werken phishing in de hand. Zelfs met .gov.nl domeinnamen: mensen snappen er niks van of kijken er überhaupt niet naar.

Voorals EDIW/EUDIW wordt ingevoerd, zal identiteitsfraude welig tieren.

Zie <https://security.nl/posting/876914>

Erik van Straten

P.S. desgewenst vindt u mijn contactgegevens in

<https://www.internetconsultatie.nl/overheidswebsites/reactie/a849a919-f6e4-47aa-865e-185473464a85>"

2.1.2. Vraag 2

Geef hier indien gewenst uw reactie op het voorgestelde functioneel toepassingsgebied (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.3. Vraag 3

Geef hier indien gewenst uw reactie op het geformuleerde nut en de geformuleerde mogelijkheden van het gebruik van ACME voor en door de overheid (hoofdstuk 2, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.4. Vraag 4

Geef hier indien gewenst uw reactie op het doorlopen proces van het expertadvies (hoofdstuk 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.5. Vraag 5

Geef hier indien gewenst uw reactie op de samenstelling van de expertgroep (hoofdstuk 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.6. Vraag 6

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "toegevoegde waarde" (hoofdstuk 5, paragraaf 1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.7. Vraag 7

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "open standaardisatieproces" (hoofdstuk 5, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.8. Vraag 8

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "draagvlak" (hoofdstuk 5, paragraaf 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.9. Vraag 9

Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard? (vraag 5.3.3.1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.10. Vraag 10

Staan de overheidsorganisaties die worden geraakt door een verplichting van de standaard achter het verplichte gebruik van de standaard? (vraag 5.3.3.2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.11. Vraag 11

Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.12. Vraag 12

Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.13. Vraag 13

Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers? (vraag 5.3.3.6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.14. Vraag 14

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "opname op de lijst bevordert adoptie" (hoofdstuk 5, paragraaf 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.15. Vraag 15

Geef hier indien gewenst uw reactie op de aanvullende adoptieadviezen bij verplichting van ACME door plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst (hoofdstuk 6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.1.16. Vraag 16

Geef hier indien gewenst uw aanvullend commentaar aan het Forum Standaardisatie en Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) in verband met de inhoud van dit expertadvies en/of het gevolgde proces.

[geen reactie]

2.2. Reactie van Sig-I/O Automatisering

Den Haag

Datum: 26 februari 2025

Reactie is oorspronkelijk anoniem ingediend. De naam van de organisatie is met toestemming van de respondent gepubliceerd.

2.2.1. Vraag 1

Geef hier indien gewenst uw reactie op het advies van de experts om ACME te verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit') via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

"Ik zou graag zien dat gebruik van ACME zo veel mogelijk gestimuleerd wordt binnen de overheid. Het huidige proces van certificaat aanvragen is omslachtig, foutgevoelig, duur en met een lange doorlooptijd. Invoeren (en zo veel mogelijk verplichten) van ACME kan hierin zeker helpen. Helaas is er bij veel departementen en afdelingen een verplichting om EV-certificaten af te nemen, terwijl hier tegenwoordig nul toegevoegde waarde of herkenbaarheid voor is bij de eindgebruiker."

2.2.2. Vraag 2

Geef hier indien gewenst uw reactie op het voorgestelde functioneel toepassingsgebied (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

"Eventueel toevoegen dat het algemene advies voor iedereen zou moeten zijn om ACME te gebruiken waar mogelijk, aangezien dit de hoeveelheid mensenwerk beperkt, en hiermee foutgevoeligheid flink beperkt."

2.2.3. Vraag 3

Geef hier indien gewenst uw reactie op het geformuleerde nut en de geformuleerde mogelijkheden van het gebruik van ACME voor en door de overheid (hoofdstuk 2, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.4. Vraag 4

Geef hier indien gewenst uw reactie op het doorlopen proces van het expertadvies (hoofdstuk 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.5. Vraag 5

Geef hier indien gewenst uw reactie op de samenstelling van de expertgroep (hoofdstuk 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.6. Vraag 6

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "toegevoegde waarde" (hoofdstuk 5, paragraaf 1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.7. Vraag 7

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "open standaardisatieproces" (hoofdstuk 5, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.8. Vraag 8

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "draagvlak" (hoofdstuk 5, paragraaf 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.9. Vraag 9

Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard? (vraag 5.3.3.1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.10. Vraag 10

Staan de overheidsorganisaties die worden geraakt door een verplichting van de standaard achter het verplichte gebruik van de standaard? (vraag 5.3.3.2 van het expertadvies)

"Is spreek hier vooral vanuit mijn persoonlijke mening, hoewel ik werkzaam ben voor een ministerie, en in mijn functie een flink aantal TLS certificaten aanvraag per jaar. We gebruiken ook al ACME (i.c.m. Letsencrypt) voor al onze test- en ontwikkel-domeinen, maar hebben nog een verplichting op PKI-O certificaten voor productie-omgevingen. Deze PKI-O certificaten kunnen we nog niet m.b.v. ACME aanvragen, en de procedure hiervoor (en de bijbehorende kosten) zijn significant."

2.2.11. Vraag 11

Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.3 van het expertadvies).

"Ja, ook binnen MinVWS wordt uitgebreid gebruik gemaakt van ACME"

2.2.12. Vraag 12

Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.13. Vraag 13

Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers? (vraag 5.3.3.6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.14. Vraag 14

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "opname op de lijst bevordert adoptie" (hoofdstuk 5, paragraaf 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.15. Vraag 15

Geef hier indien gewenst uw reactie op de aanvullende adoptieadviezen bij verplichting van ACME door plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst (hoofdstuk 6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.2.16. Vraag 16

Geef hier indien gewenst uw aanvullend commentaar aan het Forum Standaardisatie en Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) in verband met de inhoud van dit expertadvies en/of het gevolgde proces.

[geen reactie]

2.3. Reactie van Anoniem

Den Haag

Datum: 11 maart 2025

2.3.1. Vraag 1

Geef hier indien gewenst uw reactie op het advies van de experts om ACME te verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit') via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

"Je zou kunnen overwegen om "het geautomatiseerd verkrijgen, vernieuwen en intrekken van publiek vertrouwde TLS-certificaten" te verplichten, met bij voorkeur het gebruik van de ACME standaard, maar waarbij andere geautomatiseerde oplossingen ook zijn toegestaan. Dit houdt het open naar de toekomst, en geeft de ruimte om ook naar andere oplossingen te kijken in omgevingen waarbij niet alleen sprake is van het gebruik van van publieke certificaten, maar bv ook private certificaten en self signed certificaten, en waarbij je naar een geïntegreerde aanpak wilt kijken voor de gehele automatisering van de certificaten."

2.3.2. Vraag 2

Geef hier indien gewenst uw reactie op het voorgestelde functioneel toepassingsgebied (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.3. Vraag 3

Geef hier indien gewenst uw reactie op het geformuleerde nut en de geformuleerde mogelijkheden van het gebruik van ACME voor en door de overheid (hoofdstuk 2, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.4. Vraag 4

Geef hier indien gewenst uw reactie op het doorlopen proces van het expertadvies (hoofdstuk 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.5. Vraag 5

Geef hier indien gewenst uw reactie op de samenstelling van de expertgroep (hoofdstuk 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.6. Vraag 6

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "toegevoegde waarde" (hoofdstuk 5, paragraaf 1 van het expertadvies).

"Ten aanzien van het acceptabel zijn van de kosten van implementatie (5.1.4.1):

Aandachtspunt is wel, bij organisaties met een groot aantal teams die slechts 1 of een klein aantal websites in beheer hebben, dat voorzieningen voor ACME centraal in de organisatie worden opgezet of ondersteund, om te voorkomen dat elk team voor zijn eigen implementatie moet zorgen. Wordt dat niet centraal geregeld of ondersteund, dan is het de vraag of de kosten van implementatie acceptabel zijn."

2.3.7. Vraag 7

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "open standaardisatieproces" (hoofdstuk 5, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.8. Vraag 8

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "draagvlak" (hoofdstuk 5, paragraaf 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.9. Vraag 9

Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard? (vraag 5.3.3.1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.10. Vraag 10

Staan de overheidsorganisaties die worden geraakt door een verplichting van de standaard achter het verplichte gebruik van de standaard? (vraag 5.3.3.2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.11. Vraag 11

Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.12. Vraag 12

Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.13. Vraag 13

Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers? (vraag 5.3.3.6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.14. Vraag 14

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "opname op de lijst bevordert adoptie" (hoofdstuk 5, paragraaf 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.15. Vraag 15

Geef hier indien gewenst uw reactie op de aanvullende adoptieadviezen bij verplichting van ACME door plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst (hoofdstuk 6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.3.16. Vraag 16

Geef hier indien gewenst uw aanvullend commentaar aan het Forum Standaardisatie en Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) in verband met de inhoud van dit expertadvies en/of het gevolgde proces.

[geen reactie]

2.4. Reactie van Luc Nieland (Solstice)

Utrecht

Datum: 12 maart 2025

Reactie is oorspronkelijk anoniem ingediend. De naam van de respondent en de organisatie is met toestemming van de respondent gepubliceerd.

2.4.1. Vraag 1

Geef hier indien gewenst uw reactie op het advies van de experts om ACME te verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit') via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

"Het is mijns inziens een goed advies van de experts om ACME te verplichten aan de overheid.

Het is een efficiënte werkwijze, zeer reproduceerbaar, daarmee kwaliteits verhogend, en als gevolg waarschijnlijk daarbovenop nog eens kostenverlagend. Er is eigenlijk niets op tegen, behalve dat deze (nieuwe) werkwijze ingevoerd moet worden."

2.4.2. Vraag 2

Geef hier indien gewenst uw reactie op het voorgestelde functioneel toepassingsgebied (hoofdstuk 1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.3. Vraag 3

Geef hier indien gewenst uw reactie op het geformuleerde nut en de geformuleerde mogelijkheden van het gebruik van ACME voor en door de overheid (hoofdstuk 2, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.4. Vraag 4

Geef hier indien gewenst uw reactie op het doorlopen proces van het expertadvies (hoofdstuk 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.5. Vraag 5

Geef hier indien gewenst uw reactie op de samenstelling van de expertgroep (hoofdstuk 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.6. Vraag 6

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "toegevoegde waarde" (hoofdstuk 5, paragraaf 1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.7. Vraag 7

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "open standaardisatieproces" (hoofdstuk 5, paragraaf 2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.8. Vraag 8

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "draagvlak" (hoofdstuk 5, paragraaf 3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.9. Vraag 9

Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard? (vraag 5.3.3.1 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.10. Vraag 10

Staan de overheidsorganisaties die worden geraakt door een verplichting van de standaard achter het verplichte gebruik van de standaard? (vraag 5.3.3.2 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.11. Vraag 11

Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.3 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.12. Vraag 12

Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt? (vraag 5.3.3.4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.13. Vraag 13

Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers? (vraag 5.3.3.6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.14. Vraag 14

Geef hier indien gewenst uw reactie op de resultaten van de toetsing op hoofdlijnen van hoofdcriterium "opname op de lijst bevordert adoptie" (hoofdstuk 5, paragraaf 4 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.15. Vraag 15

Geef hier indien gewenst uw reactie op de aanvullende adoptieadviezen bij verplichting van ACME door plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst (hoofdstuk 6 van het expertadvies).

[geen reactie]

2.4.16. Vraag 16

Geef hier indien gewenst uw aanvullend commentaar aan het Forum Standaardisatie en Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) in verband met de inhoud van dit expertadvies en/of het gevolgde proces.

[geen reactie]

2.5. Reactie van de Ministeries van JenV en AenM

Datum: 12 maart 2025

Reactie is per e-mail gegeven naar aanleiding van de internetconsultatie en na sluiting van de internetconsultatie. Bureau Forum Standaardisatie heeft geoordeeld dat deze reactie desalniettemin als een van de reacties uit de consultatie in het verslag wordt opgenomen.

“De naam is een beetje ongelukkig gekozen. ACME is immers ook de fabriek waar Wile E. Coyote zijn bestrijdingsmiddelen voor de Roadrunner inkocht. Los van de afkorting, een drietal suggesties:

- Bijzonder is de positieve reactie op let’s encrypt waar veel gemeentes ook gebruik van maken. Kiezen van betrouwbare (Europese) CA’s is buiten beeld gebleven. Ik zou dit vooral niet in het (expert) advies terug willen vinden en vooral CA’s kiezen die naast ACME ook op de trusted list van de EU staan. Zeker ook gezien de geo-politieke spanningen die ook een negatief effect kunnen hebben op de beschikbaarheid van een CA van buiten de EU.
- Ik mis in het voorstel en het advies aandacht voor de implementatie van ACME. Er moet op een of andere manier een (geautomatiseerde) koppeling zijn tussen een server waar de dienst wordt gehost en de CA waar het nieuwe certificaat wordt uitgegeven en de oude wordt ingetrokken door het te plaatsen op de CLR (Certificate Revocation List). ACME toepassen lijkt meer dan een instelling op een server of applicatie. In het advies en de expert analyse mis ik de (weging van de) mogelijk impact.

Dan de vraag hoe we (extern) kunnen vaststellen dat aan de (verplichte) standaard is voldaan. Ik zou het kwalijk vinden dat het (automatisch) onderhoud van certificaten op een of andere manier van buiten bekeken of mogelijk zelfs beïnvloed kan worden. Dit brengt ons terug bij de implementatie van het protocol.”.

2.6. Reactie van G4 (Peter den Held)

Datum: 7 april 2025

Reactie is per e-mail ingediend naar aanleiding van de internetconsultatie en na sluiting van de internetconsultatie. Bureau Forum Standaardisatie heeft geoordeeld dat deze reactie desalniettemin als een van de reacties uit de consultatie in het verslag wordt opgenomen.

“Het ACME-protocol (Automatic Certificate Management Environment) is een gestandaardiseerde manier om het uitgeven en beheren van digitale certificaten te automatiseren. Dit protocol biedt aanzienlijke voordelen op het gebied van beveiliging, doordat het handmatige processen vermindert en het risico op menselijke fouten minimaliseert.

Implementatie van ACME heeft een aantal voordelen waaronder:

- **Automatisering:**

- ACME automatiseert de uitgifte en verlenging van certificaten, waardoor het risico op verlopen certificaten en de daaruit voortvloeiende beveiligingsproblemen wordt verminderd.
- Regelmatige, geautomatiseerde verlengingen zorgen ervoor dat certificaten altijd up-to-date zijn, wat de algehele beveiliging verbetert.

- **Verbeterde beveiliging:**

- Door automatisering wordt de kans op menselijke fouten bij het beheer van certificaten aanzienlijk verkleind.
- ACME maakt het eenvoudiger om best practices voor certificaatbeheer te implementeren.

- **Efficiëntie:**

- Het protocol stroomlijnt het certificaatbeheer, waardoor beheerders zich kunnen concentreren op andere belangrijke taken.
- Het overstappen naar een andere certificaatleverancier is eenvoudiger geworden.

Waarom ACME niet op de 'pas-toe-of-leg-uit' lijst zou moeten staan:

Ondanks de duidelijke voordelen, is het plaatsen van ACME op de 'pas-toe-of-leg-uit' lijst van het Forum Standaardisatie momenteel niet wenselijk. Dit komt door de volgende redenen:

- **Beperkte native ondersteuning:**

- Hoewel de adoptie van ACME toeneemt, wordt het protocol nog niet door alle leveranciers native ondersteund.
- Dit zou leiden tot veel uitleg en lastige gesprekken met leveranciers die het protocol nog niet (kunnen) implementeren en mogelijk kosten voor Rotterdam wanneer zij aanpassingen moeten maken om dit te kunnen faciliteren.
- Tevens verplichten we ons zelf om dan met aanvullende software van derde partijen aan de slag te gaan om het protocol te kunnen implementeren, dit leidt tot een extra beheer last.

- **Onnodige afwijkingen:**

- Het 'pas-toe-of-leg-uit' principe vereist dat afwijkingen van de standaard worden beschreven in het jaarverslag, wat onwenselijk is als dit frequent voorkomt.

- Het is beter om afwijkingen van standaarden te beperken, en alleen toe te staan als een dienst of product ondermaats functioneert, onvoldoende veilig is, of als er andere zwaarwegende redenen zijn.

- **Betere optie: aanbevolen standaard:**

- Een betere aanpak om draagvlak is voor de adoptie van ACME door overheidspartijen te stimuleren is om ACME op de lijst van aanbevolen standaarden te plaatsen.
- Dit stimuleert de adoptie van het protocol zonder het afdwingende karakter van de 'pas-toe-of-leg-uit' lijst.

Door ACME als aanbevolen standaard te positioneren, kan de overheid de voordelen van het protocol benutten, terwijl ze tegelijkertijd rekening houdt met de huidige stand van de implementatie bij leveranciers. In een later stadium bij bredere adoptie en ondersteuning kan dit protocol dan naar de 'pas-toe-of-leg-uit' lijst van het Forum Standaardisatie verhuizen.”